

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
**Direcció General d'Arxius,
Biblioteques, Museus i Patrimoni**

**MANUAL D'ESTIL PER A L'ELABORACIÓ DE MEMÒRIES
D'INTERVENCIONS ARQUEOLÒGIQUES I/O
PALEONTOLÒGIQUES**

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

2. FORMAT I PRESENTACIÓ DE LES MEMÒRIES

2.1. DIRECTRIUS GENERALS

2.2. PORTADA

2.3. FITXA TÈCNICA

2.4. ÍNDEX

2.5. COS DEL TREBALL

3. ANNEXOS

**ANNEX 1. MEMÒRIA D'INTERVENCIÓ DE RESTAURACIÓ I/O
CONSOLIDACIÓ**

ANNEX 2. MEMÒRIA D'ESTUDIS ESPECÍFICS I/O ANÀLISIS

ANNEX 3. MEMÒRIA D'ESTUDIS OSTEOLÒGICS

ANNEX 4. BIBLIOGRAFIA

ANNEX 5. DOCUMENTS ANNEXOS

**ANNEX 6. DOCUMENTACIÓ GEOGRÀFICA-TOPOGRÀFICA-PLANIMÈTRICA
I DIBUIX**

ANNEX 7. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

ANNEX 8. CESSIÓ DE DRETS DE PUBLICACIÓ

**ANNEX 9. FITXA TÈCNICA PER A INTERVENCIONS ARQUEOLÒGIQUES I
PALEONTOLÒGIQUES**

ANNEX 10. FITXA D'INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC DE CATALUNYA

1. INTRODUCCIÓ

L'activitat arqueològica i paleontològica a Catalunya genera per imperatiu legal un conjunt de documentació administrativa, científica i tècnica. Entre aquesta documentació, la memòria de resultats de les intervencions arqueològiques i paleontològiques és el document final de síntesi que presenta de manera objectiva les dades obtingudes durant les intervencions. És una font de dades científiques perfectament organitzades i comprensibles de la qual es nodreix el coneixement, que dóna una primera interpretació dels resultats de les campanyes d'intervenció desenvolupades i del jaciment, i que permet, quan és necessari, una revisió o reinterpretació d'aquest.

Aquest manual d'estil vol oferir uns criteris de presentació i de continguts mínims per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i paleontològiques i pretén aportar l'estructura d'un guió elemental i una presentació coherent que facilitin un discurs entenedor, així com possibilitar la difusió de les dades de l'ingent patrimoni cultural català que dia a dia es va recuperant. S'ha d'entendre com un recull de protocols i prescripcions a seguir en els aspectes formals de presentació per tal d'aconseguir claredat, precisió, ordre i coherència en el material escrit i gràfic elaborat.

La seva finalitat primordial és aconseguir una exposició sistemàtica i qualificada dels documents que pot generar una intervenció i una millor i més ràpida accessibilitat a aquests, aprofitant les actuals tecnologies de la informació. Així mateix, vol esdevenir un marc de referència comú per a l'exposició dels resultats i per a la presentació d'originals al Servei d'Arqueologia i Paleontologia, tant per part dels directors o directores de les intervencions com per part dels responsables dels diferents estudis específics, tot propiciant un esquema i un format unitari dins la particularitat lògica de cada treball.

Finalment cal assenyalar que aquest manual d'estil s'ha d'entendre en procés de millora continuada, per la qual cosa és susceptible d'ésser revisat periòdicament a fi i efecte d'anar integrant tot allò que faciliti i agilitzi una correcta consulta i una major difusió de la gran quantitat d'informació que les intervencions arqueològiques i paleontològiques generen diàriament, permetent promocionar i assegurar l'evolució de la recerca històrica, arqueològica i paleontològica al nostre país.

2. FORMAT I PRESENTACIÓ DE LES MEMÒRIES

2.1. DIRECTRIUS GENERALS

La memòria es lliurarà amb un escrit de tramesa adreçat al Servei d'Arqueologia i Paleontologia on s'especificarà el nom complet i adreça institucional o particular de la persona que la lliura. Aquest escrit ha de ser registrat formalment via electrònica o presencial, segons escaigui.

Es presentaran dos exemplars del document: un en suport digital i l'altre en suport paper.

Aspectes normatius

D'acord amb l'article 12.3 del *Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic*, la memòria d'una intervenció arqueològica o paleontològica es considera acceptada si la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni no comunica cap objecció als seus autors o autores en el termini de dos mesos des de la seva presentació. En cas que en comuniqui, s'han de fer les esmenes o correccions pertinents en el termini que s'indiqui en la comunicació.

Característiques de presentació

- Format de pàgina: DIN-A4. Les planimetries seguiran el format DIN, des de DIN-A0 fins a DIN-A4.
- Marges: 2,5 cm (dalt, baix, esquerra i dreta).
- Font: per al text, s'utilitzarà *Helvetica* (11 punts) i a manca d'aquesta serà possible fer servir *Times New Roman* o *Arial* (12 punts). Títols i subtítols en majúscules (12 i 14 punts respectivament). Notes (9 punts).
- Interlineat: a 1,5.
- Alineació: esquerra o justificada.
- Paginació: marge inferior dret.
- Encapçalament: títol del document i any de la intervenció o de l'estudi, alineat a l'esquerra del marge superior (o centrat), precedit de la paraula estudi, anàlisi o memòria, segons escaigui.
- Programari:
Per al text s'utilitzarà qualsevol programa de processament de textos (comercial o lliure) que sigui compatible amb les plataformes *Microsoft Office*, *Open Office* i *Adobe*.
Per a la documentació gràfica s'utilitzarà qualsevol programa de processament de plànols i/o imatges (comercial o lliure) que sigui compatible amb les plataformes *Autodesk/AutoCAD* i *Adobe*.

Per a les bases de dades s'utilitzarà qualsevol programa de processament i gestió de dades que sigui compatible amb les plataformes *Microsoft Office/Access* i *Open Office*.

2.1.1. Ordre de les parts

Tant si es tracta d'una memòria, com d'un estudi o d'una anàlisi específica, el document ha de tenir l'estructura següent:

- Portada.
- Fitxa tècnica.
- Índex (que remeti a les pàgines i, quan escaigui, al volum corresponent).
- Cos del treball.
- Bibliografia.
- Índexs (temàtics, analítics, onomàstics, de documentació gràfica, etc.).
- Documents annexos.

2.1.2. Característiques generals dels documents

- El text s'escriurà per les dues cares i en format DIN-A4.
- El conjunt de documents digitals, textos, documentació gràfica, etc., es presentarà, si la seva extensió ho permet, en un sol CD/DVD, el qual s'identificarà amb les mateixes dades de portada que l'exemplar imprès i digital.
- Els documents que ocupin dos o més volums faran constar el número del volum a la portada i inclouran el sumari a cadascun dels volums. La paginació dels volums serà continuada i en tots ells constarà el títol de la memòria, l'any de la intervenció i el nom del director/a- autor/a.
- Cada document ha de correspondre a un arxiu.
- Només quan sigui imprescindible i pertinent, s'adjuntaran arxius escanejats o fotocòpies d'un document. Aquests hauran d'ésser perfectament llegibles.
- El nom de l'arxiu serà breu i prou entenedor de manera que se'l pugui identificar amb el seu contingut.
- El cos del text es presentarà en un sol arxiu i en format tipus *Word* o compatible.
- Cada disc ha de tenir un índex de contingut i una estructura de directoris que faciliti la localització dels documents.
- La part gràfica de planimetria s'haurà de presentar en format *dwg* o compatible.
- La documentació fotogràfica s'entregarà en un CD/DVD annex en arxius individualitzats en format *jpg*, *tiff*, *png* o compatibles.
- El/s disc/s es protegiran amb una funda transparent que permeti llegir-ne la caràtula.

2.2. PORTADA

Ha de permetre identificar el tipus de document i la intervenció o intervencions dutes a terme.

2.2.1. Paginació

La portada correspondrà a la pàgina número 1, però no s'hi farà constar.

2.2.2. Elements

- Títol: precedit de la paraula memòria, estudi o analítica, segons escaigui, ha d'incloure el nom de la/les intervenció/ns que figura/en a la/les resolució/ns d'autorització del/de la director/a general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, incloent-hi el/s municipi/s i comarca/es entre parèntesis i, darrera d'un punt, els terminis de la intervenció (en cas que es tracti d'una intervenció o intervencions amb diverses pròrrogues, cal exposar la primera i la darrera data).¹
- Subtítol: quan sigui necessari ampliar el títol.
- Nom del director/a o directors/es i/o autor/a o autors/es i coordinador/a, si n'hi ha. En cas que només hi consti el nom del director/a o directors/es, s'entendrà que també és/són l'autor/a o autors/es.
- Signatura del/de la director/a o directors/es i/o de l'autor/a o autors/es. Lloc i data de lliurament.
- En el cas d'intervencions derivades d'un projecte d'investigació, a la part inferior de la portada es concretarà el projecte de recerca amb el qual es relaciona i el seu termini de vigència.

2.3. FITXA TÈCNICA

Ha de tenir els camps necessaris per a la identificació del jaciment o jaciments i de les intervencions dutes a terme (vegeu l'Annex 9 del manual d'estil i el formulari corresponent).

2.4. ÍNDEX

Ha de ser informatiu i funcional, donar una idea global del document i ordenar les parts del treball i la paginació corresponent. El contingut es desenvoluparà en capítols, apartats i subapartats, ordenats jeràrquicament i numerats sistemàticament.

¹ Si es canvia el nom que consta a la resolució per esmenar un error, cal notificar-ho per escrit abans de la presentació dels documents o exposar-ho en l'escrit de tramesa a fi de facilitar el control de la base de dades del Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

2.5. COS DEL TREBALL

2.5.1. Format

Es tindran en compte les pautes indicades a l'apartat de directrius generals.
La redacció de cadascun dels títols i/o subtítols ha de coincidir amb la dels epígrafs de l'índex.

2.5.2. Referències bibliogràfiques

S'intercalaran en el text, entre parèntesis, prenent com a base el sistema de referències Harvard. Aquest sistema s'utilitza per incloure de manera senzilla dins del text la informació bàsica de les fonts utilitzades per citar, parafrasejar o comentar idees pertanyents a altres autors.

Exemples:

(BAXARIAS, 2002)

(ENRICH; ENRICH; SALES, 2008)

Les referències bibliogràfiques que s'incloguin dins del text apareixeran de manera completa a l'apartat de Bibliografia (vegeu l'Annex 4).

2.5.3. Notes a peu de pàgina

Faran referència exclusivament a la introducció de comentaris al text. S'assignarà un cos de 9 punts. El seu ús serà limitat i es presentaran numerades de forma correlativa.

2.5.4. Continguts

L'expressió i extensió del document serà a criteri de la direcció de la intervenció o intervencions i dependrà del tipus d'actuacions realitzades. Així mateix, el document elaborat que resulti de l'encàrrec d'un estudi específic o anàlisi tindrà consideració de memòria a tots els efectes (vegeu annexos 1-3).

Els continguts de la memòria es recullen a l'article 12 del *Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic*. Així mateix, la memòria també ha d'incloure les parts recollides a l'apartat 2.1.1 d'aquest manual d'estil.

Documentació administrativa

- Resolució/resolucions: s'haurà d'adjuntar una relació amb totes les dades administratives de la/les resolució/ns del/de la director/a general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni autoritzant la/les intervenció/ns arqueològica/es-paleontològica/es i els tractaments de restes no extretes incloses en la memòria.
- Fitxa d'inventari: s'haurà d'incloure dins de la documentació administrativa una fitxa amb les dades necessàries per a la realització o actualització, segons escaigui, de la fitxa d'Inventari del Patrimoni Cultural Català pel que fa al jaciment o jaciments intervinguts (vegeu l'Annex 10 del manual d'estil i el formulari corresponent).

Cos del treball

- Introducció. Descripció del jaciment dins del territori, del marc geogràfic i geològic i del context històric i arqueològic o paleontològic.
- Motivació, objectius, circumstàncies de la troballa i hipòtesis prèvies.
- Programa dels treballs i metodologia emprada d'excavació, registre, classificació i processament de dades (referència a les infraestructures de què s'ha disposat i a la valoració de riscos). Descripció de mitjans humans i tècnics. Per a aquest punt serà suficient una breu explicació d'un paràgraf d'extensió.
- Exposició objectiva dels resultats del treball de camp, ordenats per sectors i/o períodes, amb indicació de l'estratigrafia i dels marcadors més significatius que permeten avançar una interpretació dels fets documentats. Anirà acompanyada d'un requadre estratigràfic dividit en tres columnes en les quals constaran els estrats identificats, la seva potència i extensió, i els vestigis detectats a cadascun.
- Interpretació de les dades. Ha de tractar com a mínim l'estudi dels vestigis immobles ordenats per cronologia i períodes culturals, sectors o funcions, etc. Anàlisi quantitativa i qualitativa dels vestigis mobles, incloent-hi la totalitat del registre biòtic i abiòtic. Remarcar els fòssils directors i els materials més significatius que són o poden ser indicadors de fàcies culturals, cronològiques, econòmiques, funcionals, etc.
- Conclusions. Han d'especificar l'acompliment dels objectius a assolir i incloure la contrastació de les hipòtesis plantejades i la integració en el context històric o paleontològic, valorant el seu interès, l'aportació a la recerca i la formulació, si escau, de noves hipòtesis.
- Els treballs de consolidació i/o restauració dels béns immobles i mobles duts a terme

s'hauran d'incloure dins de la memòria amb indicació de la metodologia aplicada i els productes utilitzats, amb indicació de les mesures preses o proposades quant a tractament de restes no extretes.

- En els treballs previs a l'elaboració d'estudis d'impacte o motivats per l'execució de mesures correctores de projectes d'obres, s'haurà de precisar la motivació i els objectius i es detallaran els resultats i les mesures correctores preses o proposades.

ANNEX 1

MEMÒRIA D'INTERVENCIÓ DE RESTAURACIÓ I/O CONSOLIDACIÓ

Tindrà el tractament de memòria.

A la portada, seguirà les directrius de l'apartat 2.2.

En el cas d'actuacions de conservació-restauració en béns immobles es precisarà el nom de la persona o persones directors de la intervenció o intervencions. En el cas dels béns mobles es precisarà el nom de la persona a qui s'encarrega la restauració i/o consolidació. En tots dos casos, també l'empresa o institució de qui depenen.

Cos del treball:

- Breu introducció comentant el tipus de jaciment i d'estructures, l'estat de conservació i la cronologia.
- Metodologia (amb indicació del treball de camp, d'emmagatzematge i trasllat) i productes utilitzats.
- Notícies històriques i treballs realitzats amb anterioritat.
- Es podran comentar paral·lels de jaciments amb el tractament aplicat i afegir les recomanacions que es considerin adients.
- Valoració de riscos quant a seguretat i salut.
- Documentació gràfica: si es tracta d'un treball de camp, senyalitzar la intervenció dins la planta general del jaciment i, si escau, senyalitzar-la en planimetria més detallada.
- Documentació fotogràfica: d'abans i després dels treballs amb els peus de foto corresponents.
- En el cas d'intervenció sobre restes mobles, documentar fotogràficament els béns abans i després dels treballs amb els peus de foto corresponents.
- Inventari dels materials mobles o de les UE treballades.

ANNEX 2

MEMÒRIA D'ESTUDIS ESPECÍFICS I/O ANÀLISIS

Tindrà el tractament de memòria.

A la portada, seguirà les directrius de l'apartat 2.2 i el títol concretarà el tipus d'estudi o anàlisis realitzades (bioarqueològiques, tecnològiques, de matèries primeres, etc.).

Cos del treball:

- Breu introducció amb l'objectiu, la metodologia, els aspectes puntuals teòrics de la disciplina, balanç d'aquests estudis dins el període, si s'han fet altres d'anteriors, i els resultats actualment assolits.
- Metodologia (de documentació de camp, de mostreig, recuperació, emmagatzematge, trasllat i estudi, indicant l'instrumental i el mètode de processament de dades, etc.).
- Valoració de riscos quant a seguretat i salut, si escau.
- Relació de les mostres o materials a estudiar, indicant la seva quantificació i proporció amb relació al total, estat de conservació i procedència (estructures, sectors funcionals, estratigrafia, campanya...).
- Descripció dels treballs realitzats.
- Interpretació dels resultats contextualitzats.
- Conclusions amb la valoració de l'aportació dins el marc general de la recerca de la disciplina.
- Documentació gràfica: planta general del jaciment amb la senyalització de la procedència dels materials estudiats i, si escau, senyalització en planimetria més detallada. Així mateix, inclusió de dibuixos, taules, mapes i diagrames, amb els peus informatius corresponents, que facilitin la comprensió dels resultats.
- Documentació fotogràfica del material significatiu, amb els peus de foto corresponents.
- Bibliografia.
- Inventari de les restes estudiades.
- Taules de mesures, índexs, etc.

ANNEX 3

MEMÒRIA D'ESTUDIS OSTEOLÒGICS

Tindrà el tractament de memòria.

A la portada, seguirà les directrius de l'apartat 2.2 i el títol farà referència a la disciplina.

Cos del treball:

- Breu introducció amb l'objectiu, els aspectes puntuals teòrics de la disciplina, balanç d'aquests estudis dins el període, si s'han fet altres d'anteriors i els resultats actualment assolits.
- Relació dels materials a estudiar, indicant la seva quantificació i proporció amb relació al total, estat de conservació i procedència (estructures, sectors funcionals, estratigrafia, campanya...).
- Metodologia aplicada a la documentació de camp, extracció, emmagatzematge, trasllat, consolidació, reintegració, restauració, mostreig, processament de dades, etc. S'ha de concretar el treball de laboratori, productes i instrumental.
- Valoració de riscos quant a seguretat i salut, si escau.
- Estudi estàndard: morfològic, antropomètric i paleopatològic per a la caracterització física, estatura, sexe i edat de la mort, aproximació paleodemogràfica i de salut. Contextualització amb altres grups sincrònics.
- Exposició d'altres estudis que s'hagin pogut fer, com els de paleodieta, d'isòtops estables, d'ADN, etc.
- Descripció de les dades que fonamenten les interpretacions sobre l'arquitectura original de les tombes, posició dels individus, gestos i rituals funeraris.
- Conclusions amb la valoració de l'aportació dins el marc general de la recerca, fent comparacions amb altres estudis similars i amb altres jaciments contemporanis.
- Documentació gràfica: planta general del jaciment amb la senyalització de la procedència dels materials estudiats i, si escau, senyalització en planimetria més detallada. Així mateix, inclusió de dibuixos, taules, mapes i diagrames, amb els peus informatius corresponents, que facilitin la comprensió dels resultats.
- Documentació fotogràfica del material significatiu, amb els peus de foto corresponents.
- Bibliografia.
- Inventari de les restes estudiades.
- Taules de mesures, índexs, etc.

ANNEX 4

BIBLIOGRAFIA

Les memòries d'intervencions arqueològiques i paleontològiques aniran acompanyades d'una bibliografia de les obres consultades i, si escau, de la bibliografia relacionada.

Per a la seva realització es recomana seguir les directrius de citació bibliogràfica que es presenten a continuació. Aquestes directrius prenen com a referència la norma *ISO 690:1987 Documentation: Bibliographic references: Content, form and structure* i la norma *ISO 690-2 Documentation: Bibliographic references: Electronic documents or parts thereof*, per als documents electrònics, així com les recomanacions donades pel Termcat a la seva obra *Bibliografia: Criteris de presentació dels treballs terminològics*, amb alguna adaptació pròpia.

Per a la citació de qualsevol tipus de document, es recomana presentar les dades bibliogràfiques corresponents als sis elements bàsics que permeten identificar-lo: responsabilitat principal, títol, edició, publicació, col·lecció i número normalitzat.

L'ordenació de les referències bibliogràfiques es basarà en l'ordre alfabètic dels cognoms dels autors. Quan una publicació no tingui responsabilitat principal, s'ordenarà directament per la primera paraula del títol.

A continuació es presenten algunes directrius de citació bibliogràfica segons el tipus de document: les monografies, les publicacions en sèrie, els documents audiovisuals, els materials gràfics i els recursos electrònics. També es recomana consultar les obres abans esmentades.

4.1 MONOGRAFIES

4.1.1. Llibres

L'esquema de la referència bibliogràfica per a llibres serveix de base per a la resta de referències bibliogràfiques.

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol*. Edició (només a partir de la segona edició).
Lloc de publicació: Editorial. (Col·lecció; número). ISBN (opcional)

Exemples:

Un autor personal:

BAXARIAS I TIBAU, Joaquim. (2002). *La enfermedad en la Hispania romana: estudio de una necrópolis tarraconense*. Zaragoza: Libros Pórtico. ISBN 84-7956-027-4

Dos o tres autors:

PONS BRUN, Enriqueta; GARCIA PETIT, Lluís (dir.). (2008). *Prácticas alimentarias en el mundo ibérico: el ejemplo de la fosa FS362 de Mas Castellar de Pontós (Empordá-España)*. Oxford: Hadrian Books. (BAR international series; 1753).

Més de tres autors:

DUPRÉ I RAVENTÓS, Xavier [et al.]. (1988). *El Circ romà de Tarragona: I. Les Voltes de Sant Ermenegild*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura; Tarragona: Diputació de Tarragona. (Excavacions Arqueològiques a Catalunya; 8).

Sense autor:

VIA AUGUSTA: Plan Director de Recuperación de la Vía Augusta en la Comunitat Valenciana. (DL 2013). Alicante: Fundación CV-MARQ. Catàleg de l'exposició.

4.1.2. Llibres amb més d'un volum

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). <i>Títol</i> . Edició (només a partir de la segona edició). Lloc de publicació: Editorial. Número de volum o volums. (Col·lecció; número). ISBN (opcional)
--

Exemple:

REVILLA CALVO, Víctor; GONZÁLEZ PÉREZ, Joan-Ramon; PREVOSTI MONCLÚS, Marta (ed.). (2008-2009). *Actes del Simposi: Les vil·les romanes a la Tarraconense. Implantació, evolució i transformació. Estat actual de la investigació del món rural en època romana. Celebrat a Lleida del 28 al 30 de novembre de 2007*. Barcelona: Museu d'Arqueologia de Catalunya-Barcelona. 2 v. (Monografies; 10-11).

4.1.3. Parts o capítols d'un llibre o d'una obra

RESPONSABILITAT PRINCIPAL DE LA PART. (any). "Títol de la part". A: RESPONSABILITAT PRINCIPAL. <i>Títol</i> . Edició (només a partir de la segona edició). Lloc de publicació: Editorial. Núm. volum, pàgines. (Col·lecció; número). ISBN (opcional)
--

Exemple:

ENRICH HOJA, Jordi; ENRICH HOJA, Joan; SALES CARBONELL, Jordina. (2008). "Anàlisi de l'ocupació de l'espai rural en època romana a la Catalunya interior". A: REVILLA CALVO, Víctor; GONZÁLEZ PÉREZ, Joan-Ramon; PREVOSTI MONCLÚS, Marta (ed.). *Actes del Simposi Les vil·les romanes a la Tarraconense. Implantació, evolució i transformació. Estat actual de la investigació del món rural en època romana. Celebrat a Lleida del 28 al 30 novembre de 2007*. Barcelona: Museu d'Arqueologia de Catalunya-Barcelona. Vol. I, p. 205-227. (Monografies; 10).

4.1.4. Parts d'un llibre o una obra físicament independent

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol*. Número de volum, *Títol del volum*. Edició (només a partir de la segona edició). Lloc de publicació: Editorial. (Col·lecció; número). ISBN (opcional: propi del volum si en té, o de l'obra completa)

Exemple:

FOLCH I GUILLÈN, Ramon (dir.). (1988). *Història natural dels Països Catalans*. Vol. 15, *Registre fòssil*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, SA. ISBN 8477390223

4.1.5. Tesis no publicades

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol de la tesi*. Responsabilitat subordinada. [Designació del tipus de document]. Lloc: Institució acadèmica on es presenta.

Exemple:

SANMARTÍ, Joan. (1986). *La Laietània ibèrica: estudi d'arqueologia i d'història*. Director: TARADELL I MATEU, Miquel. [Tesi doctoral inèdita]. Barcelona: Universitat de Barcelona. Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia. 5 v.

4.1.6. Estudis, informes o memòries no publicats

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol* [Designació del tipus de document]. Organisme que el produeix. (Disponibilitat).

Exemple:

DURAN I CAIXAL, Montserrat; MESTRES I SANTACREU, Imma. (març 2011). *Memòria científica de les intervencions arqueològiques: El Camp de les Lloses (Tona, Osona). 2009-*

2010: *Projecte de recerca arqueològica. 2010-2011. Un exemple d'implantació militar al territori: el vicus romanorepublicà del Camp de les Lloses (Tona, Osona)* [Memòria d'intervenció arqueològica inèdita]. ACTIUM Arqueologia i Patrimoni. (Disponible a l'Arxiu de memòries d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, núm. 9134).

4.2. PUBLICACIONS EN SÈRIE

4.2.1. Articles de revista

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). "Títol de l'article". *Títol de la revista*. Lloc de publicació: Editorial, vol., número de l'exemplar, pàgines. ISSN (opcional)

Exemple:

BEA, Manuel; ROYO, José Ignacio. (enero-junio 2013). "¿También un arte 'macro-levantino'? El arquero de grandes dimensiones de Val del Charco del Agua Amarga (Alcañiz, Teruel)". *Trabajos de Prehistoria*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, vol. 70, núm. 1, p. 166-174.

4.2.2. Articles de diari

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (dia mes any). "Títol de l'article". *Nom del diari*. Lloc de publicació: Editorial, pàgines.

Exemple:

ACN. (12 juny 2013). "Descobert un nou bòvid de 3,1 milions d'anys al Camp dels Ninots". *Diari de Girona*, p. 47.

4.2.3. Diaris oficials

RESPONSABILITAT PRINCIPAL (jurisdicció on regeix). (dia mes any). "Títol del document". *Nom del diari oficial*. Lloc de publicació: Editorial, vol., número de l'exemplar, pàgines.

Exemple:

CATALUNYA. (11 octubre 1993). "Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català". *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, núm. 1807, p. 6748-6758.

4.3. DOCUMENTS AUDIOVISUALS

4.3.1. Enregistraments sonors i d'imatges

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol* [designació del tipus de material]. Lloc de publicació: Editorial. Descripció física. (Col·lecció; número).

Exemple:

SALA, Ramon; PUJOL, Joan Ignasi (coord.). (DL 1992). *Roma a Catalunya* [enregistrament de vídeo]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament [etc.]. 1 videocasset. (Història).

4.3.2 Programes de ràdio i televisió:

Nom del programa. (data d'emissió: dia mes any). Responsabilitat principal (si escau). Entitat emissora.

Exemple:

El Born, un vincle amb el passat. (7 setembre 2003). FORTUNY, Jordi; PI, Marina. TV3 Televisió de Catalunya.

4.4. MATERIALS GRÀFICS

4.4.1. Cartells, tríptics, plànols, etc.

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol* [Designació del material]. Lloc de publicació: Editorial. Descripció física.

Exemple:

El romànic del Museu Nacional d'Art de Catalunya. (1995). [material gràfic]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. 1 carpeta de làmines.

4.5. RECURSOS ELECTRÒNICS

Les referències bibliogràfiques dels recursos electrònics utilitzen com a base el mateix esquema que les referències per als llibres (vegeu apartat 4.1).

4.5.1. Documents electrònics

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol* [recurs electrònic]. Edició o versió. Lloc de publicació: Editorial o distribuïdora. Descripció física. (Col·lecció; número).

Exemple:

MARICHAL, Rémi. (dir.). (s.a.). *Archéosismicité & Vulnérabilité du bâti ancien: Actes des IVe Recontres du Groupe APS: Perpignan, mai 1999, Palais des Congrès* [recurs electrònic]. Perpignan: Groupe APS Association pour l'identification et l'étude des pathologies d'origine sismique dans le bâti ancien. 1 CD-ROM.

4.5.2. Documents en doble suport: en paper i en línia

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). *Títol*. Edició (només a partir de la segona edició). Lloc de publicació: Editorial. (Col·lecció; número). ISBN (opcional)
També disponible en línia a: <adreça electrònica> [Consulta: dia mes any]

Exemples:

GARCIA PETIT, Lluís [et al.]. (2002). Diccionari d'arqueologia. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia. ISBN 84-393-5800-8
També disponible en línia a:
<http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/18/Presentacio/> [Consulta: 20 novembre 2013]

PÉREZ ZURITA, Antonio D. (enero-junio 2011). "Control y administración de pesos y medidas en las ciudades del Imperio romano (*Pars Occidentalis*)". *Gerión: Revista de Historia Antigua*. Madrid: Universidad Complutense de Madrid, Vol. 29, núm. 1, p. 123-148.
També disponible en línia a:
<<http://revistas.ucm.es/index.php/GERI/article/view/39048/37671>> [Consulta: 20 novembre 2013]

4.5.3. Documents en línia

RESPONSABILITAT PRINCIPAL. (any). <i>Títol</i> [en línia]. Edició o versió. Lloc de publicació: Editorial o distribuïdora. <adreça electrònica> [Consulta: dia mes any]
--

Exemples:

Catàleg dels materials arqueològics de la Torre dels Encantats: Col·lecció del Museu d'Arenys de Mar. (CC 2013). [en línia]. Arenys de Mar: Ajuntament d'Arenys de Mar: Museu d'Arenys de Mar.

<http://museu.arenysdemar.cat/files/CATALEG_TORRE_DELS_ENCANTATS.pdf>

[Consulta: 20 novembre 2013]

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA. “Vil·la romana de l’Espelt” [en línia]. A: *Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya: Arqueològic: Anoia*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

<<https://extranet.cultura.gencat.cat/EGIPCI/login.aspx>> [Consulta: 20 novembre 2013]

AQUILUÉ ABADIAS, Xavier; SANTOS RETOLAZA, Marta; TREMOLEDA I TRILLA, Joaquim. (2006). *Empúries: Termes públiques de la ciutat romana: Memòria de les intervencions arqueològiques efectuades l’any 2003 a l’Ínsula 30 de la ciutat romana d’Empúries (L’Escala, Alt Empordà)* [en línia]. Empúries: Museu d’Arqueologia de Catalunya-Empúries.

<http://calaix.gencat.cat/bitstream/handle/10687/9417/qmem6819_web.pdf?sequence=1>

[Consulta: 20 novembre 2013]

ANNEX 5

DOCUMENTS ANNEXOS

S'afegiran amb paginació:

- Base de dades del material coordinat, si escau, que es realitzarà amb un programa de gestió de bases de dades del tipus *Microsoft Access* o similar.
- Fitxes de les unitats estratigràfiques o d'estructures.
- Inventari de béns mobles amb la identificació de les sigles utilitzades.
- Inventari i taules de dades individualitzades segons les diferents anàlisis pluridisciplinàries.
- Informes tècnics.
- Document de cessió de drets de publicació.

ANNEX 6

DOCUMENTACIÓ GEOGRÀFICA-TOPOGRÀFICA-PLANIMÈTRICA I DIBUIX

6.1. INFORMACIÓ GEOGRÀFICA

Per tal de garantir la cohesió interna de les dades, qualsevol documentació inclosa a la memòria d'intervenció que impliqui la redacció de tasques amb informació digital susceptible de ser integrada al SIG haurà de complir les directrius que estableix aquest document.²

6.1.1. Especificacions tècniques

En tots els casos la informació geogràfica estarà georeferenciada al sistema de projecció UTM 31N i sistema de referència geodèsic, tal com disposa l'article 3 del *Reial decret 1071/2007, de 27 de juliol, pel qual es regula el sistema geodèsic de referència oficial a Espanya*, sens perjudici del que disposa la disposició transitòria segona del mateix Reial decret. En conseqüència, s'admetrà la informació geogràfica georeferenciada amb DATUM ED50 fins a l'1 de gener de 2015, data en que entrarà en vigor l'obligatorietat d'adoptar el sistema geodèsic ETRS89.

Caldrà especificar convenientment al document de metadades del projecte quin sistema de referència geodèsic s'ha emprat en generar la informació geogràfica, l'ED50 o l'ETRS89.

6.1.2. Unitats de treball

La unitat emprada en qualsevol referència geogràfica serà el metre i com a subunitat, el centímetre. En aquells treballs en què s'hagi emprat com a eina de treball el GPS caldrà definir el sistema de referència de l'aparell al Datum ED50 o ETRS89 quan sigui el cas, i informar convenientment d'aquest ajust al fitxer de metadades del projecte.

6.2. PLANIMETRIA, AIXECAMENT TOPOGRÀFIC I DIBUIX ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC

Les planimetries, els aixecaments topogràfics i els dibuixos arqueològics s'hauran de confeccionar orientats cap al nord i amb les coordenades UTM. Cada document ha de ser un arxiu individualitzat en format digital.

² Entenem per informació susceptible de ser integrada al SIG tota aquella que pot ser georeferenciada al territori.

S'han de confeccionar els documents següents:

- Plànol de situació. Aporta la base física dins del territori on es realitza la intervenció. Escala de representació entre 1/5.000, 1/2.000, 1/1.000, 1/500 i 1/200, segons convingui.
- Plànol d'emplaçament. Aquest relaciona la intervenció amb el seu entorn proper. Escala entre 1/500 i 1/50.
- Plànol topogràfic. Dóna la lectura formal del lloc de la intervenció i del seu entorn. En aquest plànol (o adjuntades), hi haurà les ressenyes de les bases topogràfiques. Si es tracta d'una obra, caldrà la relació amb les seves bases i coordenades i adjuntar la llista de punts de topografia. L'escala podrà oscil·lar entre 1/2.000 i 1/50.
- Planta general. Si per la seva magnitud es representés a una escala gran, es pot quartejar en subplànols. L'escala podrà oscil·lar entre 1/400 i 1/40.
- Plànol de planta clau, sobre la planta general completa. Ha d'incloure els talls de les seccions i el sentit de projecció, els alçats i la seva projecció, les finestres de les plantes de detall, els detalls, el número de les fotografies i el seu camp de cobertura. L'escala serà la mateixa que la planta general.
- Plantes de detall. Escala entre 1/50 i 1/10.
- Detalls per documentar petits àmbits. Escala entre 1/20 i 2/1.
- Seccions generals. Mateixa escala que la planta general.
- Seccions de detall. Mateixa escala que les plantes de detall.
- Alçats generals. Mateixa escala que la planta general.
- Alçats de detall. Mateixa escala que les plantes de detall.

Les plantes, les seccions i els alçats del jaciment han d'incloure les cotes i la identificació de les UE.

Es recomana que tots els plànols recullin, a l'angle superior dret, la planta del jaciment, remarcant les estructures corresponents de cada plànol.

La documentació planimètrica que s'entregui haurà de seguir les directrius següents:

- La caràtula constarà de tres parts superposades. La part superior inclourà l'anagrama del promotor i la llegenda o el mapa comarcal. La intermèdia, el nom de l'actuació, del lloc, del terme municipal i de la comarca. La inferior, el nom del plànol, la numeració amb relació al nombre total de plànols, l'escala (incloent-hi la representació gràfica), la data de la presa de dades, autors i nom del fitxer digital que també ha d'identificar el disc (.dxf).
- El primer plànol haurà de ser el de situació i tindrà el número 00. La seva caràtula és l'única que afegirà el mapa comarcal. A partir d'aquí els plànols es numeraran consecutivament (01 planta emplaçament, 02 topogràfic, 03 planta clau, 04 planta general, 05...).
- En els plànols de secció s'incorporarà un esquema de la planta, a mida reduïda, per indicar el lloc on es troba la secció. Les seccions tindran sempre referència a un pla de cota comú a tota l'excavació.
- Referències externes. Sempre que s'utilitzin aquestes (per exemple, fotografies), caldrà adjuntar-les, especificant la ruta relativa.

- Imatges inserides. En el cas d'utilitzar fotografies o escàners de pantògrafs en els plànols, aquests només s'entendran com a informació complementària i no pas com a dada única dels plànols principals.

6.3. DIBUIX ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC EN FORMAT CAD PER INTEGRAR AL SIG

Els resultats de les intervencions arqueològiques i paleontològiques dibuixats en format CAD i inclosos a les memòries hauran de complir els requisits següents:

- Situació del resultat de la intervenció arqueològica (dibuix gràfic) en les coordenades UTM originals. En el cas de Catalunya, UTM31NED50 o UTM31N ETRS89. Aquesta informació s'haurà d'especificar.
- Dibuix dels elements gràfics a escala 1:1. No s'admeten factors d'escala en el dibuix.
- La informació final per capes no ha de contenir *blocs de dibuix*, malgrat que aquests es puguin utilitzar per generar i editar la informació gràfica.
- La informació final del fitxer CAD s'estructurarà segons l'atribut “*nom de capa*” i la seqüència:
 - o Delimitació de l'àmbit de la intervenció
 - o Cambrià
 - o Ordovicià
 - o Silurià
 - o Devonià
 - o Carbonífer
 - o Permià
 - o Triàsic
 - Inferior
 - Mitjà
 - Superior
 - o Juràssic
 - Lias
 - Dogger
 - Malm
 - o Cretaci
 - Inferior
 - Superior

- Terciari
 - Paleocè
 - Eocè
 - Oligocè
 - Miocè
 - Pliocè
- Quaternari
 - Pleistocè/Plistocè
 - Holocè
- Paleolític
- Neolític
- Bronze
- Ferro Ibèric-Colonitzacions
- Món Romà
- Medieval
- Edat Moderna
- Edat Contemporània 1789-1999 (exclosa la Guerra Civil)
- Guerra Civil (1936-1939)
- Segle XXI
- Indeterminat

A cadascuna d'aquestes capes s'hi assignarà, exclusivament, la informació gràfica corresponent a cada període.

- Capa: “Etiquetes UE” (text): capa amb la informació textual de la “Unitat Estratigràfica”. En aquesta capa no es permet cap altre element que no siguin les etiquetes de text. No es permeten elements gràfics (punts, línies, polígons, etc.).
 - Capa “Toponímia_Descriptiva”: elements de tipus text que es considerin necessaris (sempre referent a les intervencions) per a la interpretació correcta de la informació o que hi afegixin informació addicional.
- A l'*Espai Model* d'AutoCAD tan sols s'ha d'incloure el resultat de les intervencions en la seva ubicació geogràfica real. No es permeten còpies ni translacions de la informació dins l'*Espai Model*.
- Tota la informació auxiliar (parcel·lari, carrers, toponímia, caràtules, formats de paper, etc.), utilitzada com a informació de referència subministrada pel l'Institut Cartogràfic de Catalunya, administracions locals o altres entitats que no sigui estrictament resultat de les intervencions, haurà d'estar en una mateixa capa.

- Les seccions s'han de dibuixar en capes generades a tal efecte. No es permet la coincidència de plantes i seccions en una mateixa capa.
- Les imatges i/o fotografies s'hauran d'inserir en una capa creada a tal efecte: capa "Imatges_Fotografies".
- Les imatges i/o fotografies inserides al fitxer CAD hauran d'estar convenientment enllaçades per ser visibles en obrir el document per part d'usuaris tercers (les referències externes s'han de mantenir per visualitzar la informació de manera convenient).
- El nombre d'*Espai Paper* (presentacions) generat amb AutoCAD és il·limitat. Per cada *Espai Paper* generat s'haurà de lliurar un document en format .pdf (A3 o superior). Com a mínim s'hauran de generar tants *Espai Paper* com capes cronològiques s'hagin generat en l'*Espai Model*.

ANNEX 7

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

La documentació fotogràfica ha de recollir els aspectes generals i de detalls singulars per a la interpretació correcta de la informació objecte de l'encàrrec.

- La documentació fotogràfica es presentarà en suport digital amb una resolució mínima de 4 megapíxels, i on cada arxiu fotogràfic sigui un arxiu individualitzat.
- El format de les fotografies digitals serà JPEG, TIFF, PNG sense comprimir, amb una resolució de 1920 x 1080 i una mida de 16 x 9, i en el cas de les fotografies impreses una qualitat de 300 ppp a 600 ppp.
- És imprescindible identificar les imatges: cada imatge anirà acompanyada al peu d'una descripció seguint aquest model: (sigles jaciment_núm. de foto_any_indicació de si ha estat feta abans dels treballs (A) o després (D)_descripció _cognom autor/a).

Exemple: (sigles jaciment_núm. foto_any(A)_descripció_ autor)

- Les sigles dels jaciments constaran de tres lletres, com a màxim, que en principi coincidiran amb les inicials del nom del jaciment. En cas que hi hagi diverses campanyes d'intervenció en un jaciment el mateix any, aquestes s'identificaran amb lletres minúscules.
- La llista o inventari de les imatges es recollirà en l'índex corresponent i amb paginació, que se situarà al lloc que li correspongui d'acord amb el sumari, tant en paper com en suport digital. Aquest índex paginat només recollirà la informació entre parèntesi. Juntament amb la llista es presentarà un mosaic de totes les fotografies perquè puguin ser fàcilment identificables, on constarà com a peu de foto el literal descriptiu.
- Les imatges es lliuraran en un CD/DVD que anirà identificat amb les mateixes dades que la part textual i dins d'un directori "*Fotografies*" que s'estructurarà en tants subdirectoris com anys i campanyes arqueològiques s'hagin efectuat "*Any_Campanya*". L'estructura de subdirectoris es duplicarà per a les imatges amb una qualitat de 300 ppp a 600 ppp.

ANNEX 8

CESSIÓ DE DRETS DE PUBLICACIÓ

La Generalitat de Catalunya es reserva els drets d'explotació, sense límit territorial ni temporal, de tota la documentació i dades produïdes fruit dels seus encàrrecs, qualsevol que sigui el seu tipus o format, sens perjudici dels drets morals que l'adjudicatari tingui en la seva condició d'autor. En aquest cas, l'adjudicatari no podrà fer ús o divulgació d'aquests documents de forma total, parcial, directa, indirecta o extractada, sense el consentiment per escrit del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

ANNEX 9 (Formulari)

FITXA TÈCNICA PER A INTERVENCIONS ARQUEOLÒGIQUES I PALEONTOLÒGIQUES

Camps del formulari:

Resum

Municipi

Comarca

Coordenades UTM i m.s.n.m.

Superfície avaluada

Estat de conservació

Tipus d'intervenció: Preventiva / Urgència / Investigació

Tipus d'activitat: Excavació / Prospecció / Control / Mostreig / Documentació / Tractament de restes

Cronologia

Dates d'execució

Promotor

Lloc de dipòsit temporal

Director/a o directors/es

Redactor/a o redactors/es de la memòria

Paraules clau

ANNEX 10 (Formulari)

FITXA D'INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC DE CATALUNYA

Camps del formulari:

Marcar l'opció que correspongui: Nou jaciment / Jaciment ja inventariat (només s'hauran d'emplenar les noves dades aportades)

Nom del jaciment

Altres noms

Número del jaciment (només en cas que ja estigui inventariat)

Municipi

Comarca

Tipus de jaciment

Cronologia

Estat de conservació

Descripció de l'estat de conservació

Altitud

Profunditat (només en cas de jaciments subaquàtics)

Distància de la costa (només en cas de jaciments subaquàtics)

Accés: Fàcil / Difícil / Vehicle tot terreny

Context del jaciment

Descripció del context

Coordenades UTM (ED50 / ETRS89)

Descripció

Resum de la descripció

Notes

Notícies històriques

Protecció legal: Sí / No

Categoria (protecció legal)

Classificació (protecció legal)

Disposició/ns (protecció legal)

Protecció física: Sí / No

Tipus (protecció física)

Descripció (protecció física)

Ubicació del material

Documentació

Bibliografia (vegeu apartat 2.5.2. i Annex 4 del manual d'estil)

Autor/a fitxa

Data realització fitxa